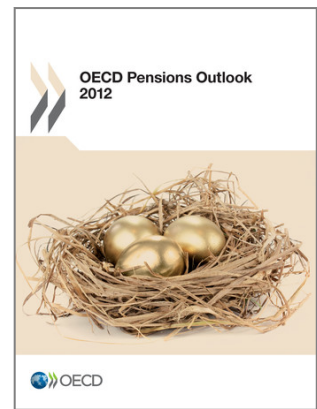

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Pensions Outlook 2012

Summary in Swedish

Read the full book on:
10.1787/9789264169401-en

OECD:s Pensionsöverblick 2012

Sammanfattning på svenska

- I denna upplaga av OECD:s pensionsöversikt granskas pensionsväsendets förändringar.
- Man studerar pensionsreformerna under och efter krisen, utformningen av mekanismer för automatisk justering, upphävande av systemiska reformer i Central- och Östeuropa, privata pensionssystemens täckning och garantierna i avgiftsbestämda pensionssystem.
- Det avslutas med en vägkarta för möjliga policier och ett statistiskt supplement.

Pensioner: förfluten tid, nutid och framtid

Det kanske inte känns så, men dagens pensionärer lever i en tid som kan visa sig ha varit en guldålder för pensioner och pensionärer. Mycket färre äldre människor än förr lever i fattigdom: omkring en fjärdedel färre än i mitten av 1980-talet. De kan förvänta sig ett längre liv: Dagens 65-åringar väntas leva tre och ett halvt år längre än deras föräldrars generation.

Dagens och morgondagens arbetstagare kommer däremot att behöva arbeta längre innan de kan gå i pension, och deras allmänna pension blir lägre. Deras privata pensioner kommer med mycket större sannolikhet att vara avgiftsbestämda, vilket innebär att den enskilde är mycket mer direkt exponerad mot investeringsrisker och att vederbörande själv bär pensionskostnaden för ett längre liv.

Finanschocken 2007-2008 har haft återverkningar under de efterföljande åren, med en djupgående effekt på ekonomin och de offentliga finanserna i flertalet OECD-länder. Pensionssystemen, som redan hade omstrukturerats genom en våg av förändringar under den närmast föregående tioårsperioden, har reformerats ytterligare, under press från statsfinansiell konsolidering och internationella finansmarknader. Den påtagligaste förändringen har varit höjningen av pensionsåldern, som genomförts i mer än hälften av OECD-länderna. På sikt kommer pensionsåldern att vara 67 år eller högre i 13 länder, med gemensam ålder för bägge könen i alla länder utom ett. Andra, mindre synliga, åtgärder för att stimulera människor att arbeta längre - strängare villkor för förtidspensionering eller bättre ekonomiskt utbyte av fortsatt arbete efter pensionsåldern - har införts i 14 länder.

Detta är en välkommen utveckling av fyra skäl. För det första, genom att människor arbetar längre på grund av att de lever längre förbättras pensionssystemens finansiella hållbarhet och på ett mindre smärtsamt sätt, jämfört med skatthöjningar. För det andra får man en rättvisare fördelning mellan generationerna av åldrandets kostnader. Och längre avgiftsinbetalningsperioder kan mildra effekterna av planerade pensionssänkningar. För det tredje tyder det på en klar brytning med den tidigare, misslyckade politiken att knuffa ut äldre arbetstagare från arbetsmarknaden till förtidspensionering genom sjuk-, invaliditets- eller ålderspension. Tanken bakom den misslyckade politiken var att den skulle frigöra fler anställningsvillkor ungdomar. Empiriska fakta visar dock att detta bara är ytterligare ett exempel på vanföreställningen om arbetskraftens utbytbart: att äldre arbetstagare stannar kvar på arbetsmarknaden innebär inte att anställningsmöjligheterna för ungdomar minskas. För det fjärde bör förlängningen av förvärvsarbetstiden i en situation av långsamt växande eller t.o.m. sjunkande disponibel arbetskraft innebära ett viktigt tillskott till åldrande ekonomier. Med tanke på dessa klara fördelar bör trenden att senarelägga pensionsåldern - t.o.m. bortom 67 år - stimuleras. Ett effektivt och genomsynligt sätt att göra detta är att formellt knyta pensionsåldern till medellivslängden, så som man gjort i Danmark och Italien.

Den sistlidna tioårsperiodens pensionsreformer har även lett till sänkta pensionsåtaganden i många länder, vanligen i storleksordningen mellan en femtedel och en fjärdedel. Sådana nedskärningar har varit nödvändiga för att säkerställa pensionssystemens finansiella hållbarhet för såväl nuvarande som framtida pensionärer. Sedan 2007 har hälften av OECD-länderna vidtagit ytterligare åtgärder för att förbättra de offentliga pensionssystemens hållbarhet, däribland ändrade indexeringskrav och förmånsmodeller.

För OECD-länderna gäller i genomsnitt att de människor som börjar förvärvsarbeta i dag kan förvänta sig en allmän, offentlig pension på cirka hälften av deras nettoinkomster, om de pensionerar sig vid lagstadgad pensionsålder efter ett fullt arbetsliv på heltid. Denna s.k. "nettoersättningsnivå" på offentliga förmåner är lägre än 50 procent i hälften av OECD-länderna. I 13 av dessa länder är privata pensionsförsäkringar obligatoriska. Alla arbetstagare måste enligt lag eller avtal vara anslutna till sådana pensionsförsäkringsplaner. Till följd därav utgör den sammanlagda pensionen - inklusive dessa privata ersättningar - en nettoersättningsnivå, som uppgår till genomsnittligt ca 69 procent av OECD-ländernas genomsnitt.

Ändå finns det en stor "pensionsklyfta" i ett dussin OECD-länder, med nettoersättningsnivåer hos obligatoriska pensioner på mindre än 60 procent. I de flesta av dessa länder är privata pensionsförsäkringar frivilliga och omfattar sällan mer än halva den aktiva befolkningen. En större roll för privata försäkringar i dessa länder är oundviklig för att denna pensionsklyfta ska kunna fyllas. Även om ytterligare höjningar av pensionsåldern genomförs, bör privat pensionssparande främjas så att det blir möjligt för arbetstagarna att utnyttja sina besparingar på ålderns höst som ett komplement till deras löneinkomster och offentliga pensionsförmåner. Detta kan vara särskilt fördelaktigt för dem som önskar flexibla arbetsvillkor efter en viss ålder eller en delpensionering.

Att göra privata pensionsförsäkringar obligatoriska skulle vara den idealiska lösningen för att eliminera pensionsklyftan och säkerställa att pensionen räcker till. Några länder har emellertid dragit sig för att införa en sådan policy, delvis på grund av farhågorna att avgiften skulle ses som ytterligare en form av beskattning. Ett alternativt sätt att åstadkomma ett liknande resultat är att ansluta människorna till sådana planer automatiskt, medan man ger dem möjlighet att hoppa av inom en viss tidsram - s.k. "autoanslutning". Genom att den enskilde måste aktivt begära utträde ur i stället för anslutning till pensionssparandet kan systemets täckning utvidgas med hjälp av människans inneboende tröghet. Det första nationstäckande autoanslutningssystemet inom OECD, KiwiSaver, infört i Nya Zeeland 2007, har varit synnerligen effektivt när det gäller att få höga anslutningsnivåer bland nytillkomna arbetstagare; de so valt att hoppa av uppgår endast till 20 procent. Denna typ av arrangemang kommer att successivt införas i Storbritannien mellan 2012 och 2017, och andra länder väntas följa exemplet.

Ett annat viktigt politiskt verktyg, som kan användas för att stärka det privata pensionssparandets roll, är att tillhandahålla ekonomiska incitament. Det traditionella sättet att få folk att spara en slant till ålderns höst har varit skatteförmåner. Medan några länder nyligen har förstärkt de skatterelaterade incitamenten, har Australien, Irland, Nya Zeeland och Storbritannien alla valt att begränsa dem för att minska den statsfinansiella kostnaden i form av uteblivna skatteintäkter. Kostnaderna har debatterats på andra håll, bl.a. i Tyskland.

Problemet med utformningen av de skatterelaterade incitamenten är att de gynnar höginkomsttagarna mest, eftersom det är dessa som betalar de högsta marginalskattesatserna. I de flesta länder med frivilliga pensionssystem är det faktiskt låginkomsttagarna som är minst benägna att ansluta sig till privata pensionsplaner. Ett effektivare sätt att nå människor med låga inkomster är att erbjuda spararna fasta bidrag och anpassade avgifter, med ett övre tak på en viss nivå för att säkerställa större progressivitet. Sådana ekonomiska incitament kan vara ett bättre alternativ för låginkomsttagare, däribland dem som inte betalar någon inkomstskatt eller bara en låg sådan. I Tyskland och Nya Zeeland, två länder som har infört sådana incitament för några av sina pensionssparprodukter, är anslutningsgraderna mer likartade från inkomstgrupp till inkomstgrupp.

Förutom att öka anslutningen till de privata pensionerna måste de politiska beslutsfattarna agera på tre fronter för att stärka pensionernas värde. För det första bör de se till att avgifterna till sådana pensionsplaner räcker till för att de eftersträvar pensionsinkomsterna ska uppnås. Detta är en enkel sak i obligatoriska system, t.ex. i Australien, som nyligen tillkännagav en höjning av minimiavgiftssatsen från nio till tolv procent av lönen. För det andra bör de minska läckaget från sådana system genom att begränsa tidiga avhopp och utbetalningar av engångsbelopp. För det tredje bör de främja investeringsstrategier och produkter, som har låga kostnader, och minska riskerna både under kapitaluppsparningsperioden och vid pensioneringstiden, när pensionerna betalas ut. När beslutsfattarna tar i tu med dessa uppgifter, bör de ägna större uppmärksamhet åt investeringsmeny och pensionsförmånsalternativ, åt förenkling och underlättande av komplexa beslut i finansiella frågor. De bör också förbättra konstruktionen av standardinvesteringsalternativen för dem som inte gör aktiva val, så att de passar bättre för individuella behov och förväntningar.

"Vilket land har det bästa pensionssystemet?" är en fråga som ofta ställs till OECD. Den är dock mycket svår att besvara, trots den stora aptiten på rangordningar och ligatabeller. Rätt svar är att det finns utrymme för förbättringar i alla länders beredskap för pensionsfinansiering. De står alla inför uppgiften att lösa åtminstone några problem: pensionssystemets täckning, pensionernas tillräcklighet, finansiell hållbarhet eller riskerna och osäkerhetsfaktorerna för de enskilda människorna.

© OECD

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska.

De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop

Närmare upplysningar lämnas av OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, F-75116
Paris, Frankrike

Besök vår nätplats www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary !

OECD (2012), *OECD Pensions Outlook 2012*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264169401-en